

Szakmai beszámoló

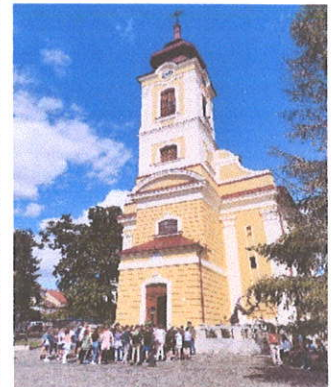
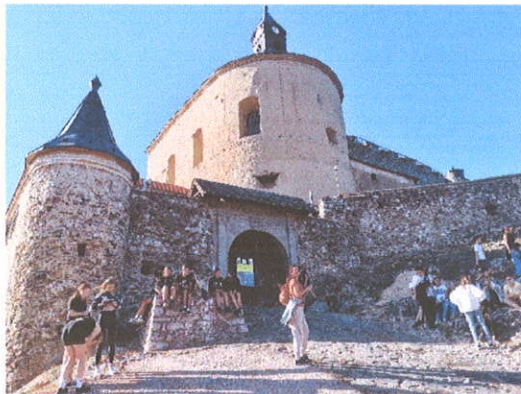
a HAT-KP-1-2021/1-000656 azonosítószámú Határtalanul pályázathoz

A Balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola harminchárom nyolcadik évfolyamos diákja a Határtalanul program keretében 2022.09.12. - 09.16. között öt napot töltött el Szlovákiában (Felvidéken), három kísérő pedagógus kíséretével. Nagy várakozás előzte meg a kirándulást, hiszen a korona vírus járvány miatt közel egy évet kellett várnunk a lebonyolításra.

1. nap: 2022.09.12., hétfő

Fülek – Rimaszombat Krasznahorkaváralja

A **füleki várban** tettünk látogatást, ahol (130 évvel azután, hogy a törökök árulás útján elfoglalták az erősséget), a budai pasa II. Rákóczi Ferenc nevelőapját, Thököly Imrét Közép-Magyarország uralkodójának nevezte ki.

Látogatást tettünk Gömör-Kishont vármegye egykori székhelyén, **Rimaszombatban**. Megcsodáltuk a város legnagyobb templomát, melyet a reformátusok használnak. A régi gimnázium épületében tanult 1857 - 1863 között Mikszáth Kálmán a nagy palóc. A Tompa Mihály-teret, Tompa Mihály bronzszobrával, a Gömör-Kishonti Múzeumot, mely a Felvidék ötödik legrégebbi múzeuma, valamint a vármegyeháza és a volt Magyar Királyi Törvényszéki Palotát.

Krasznahorkaváralján megtekintettük Andrásy Franciskának férje, Dénes gróf által építtetett mauzóleuma szecessziós műemléket. A gróf és felesége jótékony misszióira emlékeztet a falu mögötti erdőben, Krasznahorka vára alatt 1898-ban elhelyezett méretes emléktábla is, amely az Andrásy-birtok alkalmazottai részére alapított nyugdíjalap létrehozására emlékeztet. Megkeressük az emléktáblát, és sétát teszünk a renoválás alatt álló Krasznahorkai vár tövében. Felkerestük a Franciska teret, a grófné fekete márvány emlékművét és a Franciska térrel szemben az Andrásy galéria épületét.

2. nap: 2022.09.13., kedd

Sáros vára – Kassa

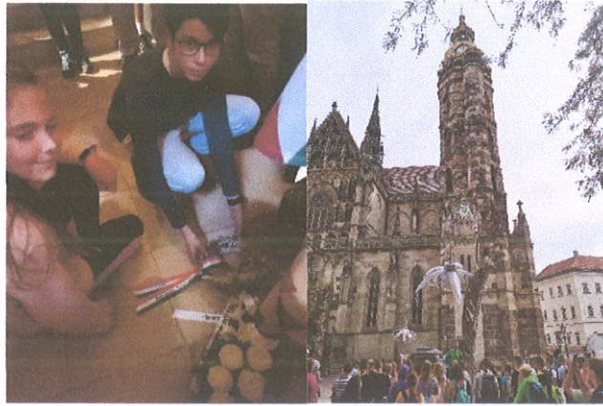
Kirándulást tettünk **Sáros várához**. Évszázadokig Sáros vára volt a megyeszékhely, és fészke egyúttal a királyi várispánnak is. 1642-ben került vásárlás útján I. Rákóczi György tulajdonába Sáros vára, aki reneszánsz stílusban építette tovább. A vár alatti kastélyban fogták el II. Rákóczi Ferencet 1701. április 18-án, de hívei megszöktették, Lengyelországba menekült, onnan tért vissza később, hogy a felkelés élére álljon.

Kassára utazunk. Felkerestük a rodostói házat, amely a nagyságos fejedelem törökföldi emigrációjának állít emléket. Megtekintettük a népszerű kiállítást, amely a szabadságharc vezetőjének mindennapjait, személyes tárgyait, valamint a kelet hangulatát eleveníti fel.

A Kassai **dómban** megkoszorúztuk a nagyságos fejedelem, valamint édesanyja, a munkácsi hős Zrínyi Ilona, és gróf Bercsényi Miklós generális szarkofágját. Ezt követően közös séta keretében a belváros nevezetességeit tekintettük meg.

3. nap: 2022.09.14., szerda

Szádelői-völgy (UNESCO világörökség része) és fennsík - Rozsnyó

Szádelői –völgyben és fennsíkon túráztunk, mely a Gömör-Tornai-karszt egyik ékköve. A szurdok – beékelődve a Felső-hegy és a Szádelői-fennsík közé – mintegy 2200 méter hosszan kanyarog, mélysége eléri a 300 métert, szélessége viszont helyenként alig 10 méter. A fennsík domináns kiszögellése a Tornai Várdomb, melynek impozáns építménye a dicső múltat megért tornai vár.

Megtekintettük a **Rozsnyói Bányászati múzeum** kiállítását. Az intézmény egy 1910-ben épült szecessziós épületben működik, geológiai, természetrajzi, bányászati és kohászati tárlattal. **Rozsnyói séta.** A Rózsák városa, II. Rákóczi Ferenc egyik kedvenc tartózkodási helye volt, olyannyira, hogy 1706-ban innen kormányozta a fennhatósága alatt lévő országrészeket. Rezidenciája a Nehrer-házban volt. Fontos bányaváros volt. A tér domináns nevezetessége Andrassy Franciska emlékműve.

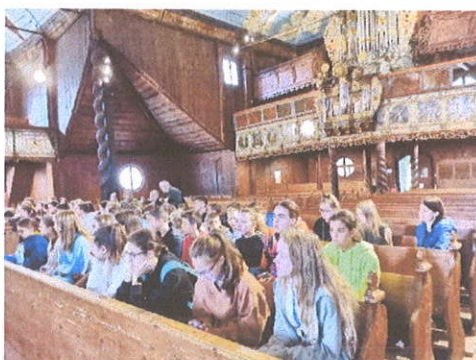

4. nap: 2022.09.15., csütörtök

Késmárk- Lőcse –Szepesvár- Szepesi káptalan

Késmárkon az evangélikus templomban megkoszorúztuk II. Rákóczi Ferenc nevelőapjának, Zrínyi Ilona második férjének, Felső-Magyarország fejedelmének, a kuruc vezérnek, gróf Thököly Imrének a szarkofágját. Meglátogattuk az UNESCO Világörökség részét képező cipszer fatemplomot is. Az egyedülálló faépítmény tiszafából és vörösfenyőből épült egyetlen fém alkatrész felhasználása nélkül.

Ellátogattunk **Lőcsére**, ahol megtekintettük a régi városháza a 15. században épült, gótikus épületét. Ma a sok érdekességet rejtő Szepesi Múzeum működik benne. A titkos lépcsőhöz vezető ajtó híres festménye a Rákóczi-féle szabadságharc idején játszódó Jókai-regény ihletőjét, a Lőcsei fehér asszonyt ábrázolja.

Megnéztük a **Szepes várát**, mely Közép-Európa legnagyobb kiterjedésű vára, Szapolyai János magyar király szülőhelye. A UNESCO világörökség részét képező vár részleges felújítás alatt áll, egy része zárva van.

Az egykor nagyhatalmú, „Felvidék Vatikánjának” nevezett **Szepesi Káptalan** területén sétáltunk. Felkeressük a püspöki rezidencia barokk stílusú díszkertjét, a felújított óratornyot, a 18. századi kanonoksort, a püspöki palotát és a hatalmas, kéttornyos, háromhajós késő román stílusú, 13. században épült Szent Márton székesegyházat.

5. nap: 2022.09.16., péntek
Pelsőc – Betlér – Gombaszögi- cseppkőbarlang

A Sajó völgyének hajdanán városi rangú nagyközségébe, **Pelsőcre** látogattunk. A település északi részén áll az egykori Gömör vármegye patinás szépségű vármegyeháza. A falucska nagy büszkesége a középkori eredetű református templom, amelynek külső, déli falán Szent István, Szent Imre és Szent László alakjai láthatók egy 2x3 méteres, korabeli freskón.

A **Betléri kastélyt** és parkot tekintettük meg. Mint a legtöbb nemesi rezidencia esetében, az 1700-as évek végén az Andrássy kastély körül is kiépült a kastélypark. A 70 hektáros park nagyobbik részét csodaszép rétek és tisztások teszik ki, csak a kisebbik rész fásított. Legérdekesebb része az 1823-ban létrehozott római akvadukt romjait idéző építmény és az alatta található jegesmedve barlang. A parkot keresztül-kasul átszelő ösvényeken kedvünkre sétálhattunk.

Fakultatív program keretében a Gömör-Tornai Karszt szlovákiai oldalán, a Szilicei-fennsík nyugati szélén található a **Gombaszögi-cseppkőbarlanghoz** látogattunk, amely az UNESCO Világörökség része. A több mint 1500 méter hosszan feltárt barlang folyosóiban és termeiben fehér és vörös színekben pompázó cseppkövekben gyönyörködhattunk, különlegességnek számít a mennyezetről tömegesen függő 3-5 mm átmérőjű, 1-2 m hosszú, belül üreges alakzatok, az úgynevezett szalmacseppkövek tömeges előfordulása.

Gömörben, Kassán és a Szepességben a Rákóczi-szabadságharc történetében és II. Rákóczi Ferenc életében meghatározó helyszíneken jártunk, miközben a Felvidék legszebb tájait, városait, kulturális és épített örökségét ismertük meg. Ezek mellett célunk az volt, hogy kapcsolatot teremtsünk az érintett tájegységek magyarságával és erősítsük egymásban az együvé tartozás érzését. A Szádelői-völgyben tett kirándulásunk során együtt túráztunk szádmási magyar iskolásokkal, ez a találkozás alkalmat biztosított a kötetlen ismerkedésre, beszélgetésre, kapcsolatteremtésre.

Balatonfüred, 2022. szeptember 30.

Makovi József
kísérő pedagógus